

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 483/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen luottamushenkilöpalkkion vaikutuksesta äitiys- ja vanhempainrahaan

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikaela Nylanderin /r näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 483/2016 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta luottamustehtävistä saatava palkkio ei tulevaisuudessa vaikuta vanhempainrahoihin ja jotta ihmisiä kannustetaan näin olemaan luottamustehtävissä eri elämänvaiheissa.

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vanhempainpäivärahat ovat luonteeltaan ansionmenetykskorvausta siitä, että vanhempi jää pois työstään lapsen hoitamisen vuoksi. Sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 8 §:n mukaan äitiys- ja vanhempainraha maksetaan vähimmäismääräisenä (23,93 €/pv), jos henkilö on samanaikaisesti ansiotyössä tai omassa työssä tai opiskelee päätoimisesti ja saa opintotukilain mukaista opintorahaa. Isyysrahaa ei sairausvakuutuslain 9 luvun 6 §:n mukaan makseta lainkaan, jos isä on samanaikaisesti ansiotyössä tai omassa työssä. Isyysrahaan on kuitenkin oikeus opiskelijalla, jos hänen voidaan katsoa opintotukilain mukaisen opintorahan saamisesta huolimatta osallistuvan lapsensa hoitoon. Ansiotyön käsitettä ei ole sairausvakuutuslaissa määritelty. Vanhempainpäivärahojen soveltamiskäytännössä on lähdetty verotuksen ansiotulokäsitteestä. Toisin sanoen, jos henkilö saa verotettavaa ansiotuloa (palkka, palkkio, erilliskorvaus, ansionmenetykskorvaus), tulon perusteena ollut työ tai toimi katsotaan ansiotyöksi. Kunnalliselle luottamushenkilölle maksettu palkkio on verotettavaa tuloa ja se rinnastetaan verotuksessa palkkatuloon. Toimeentuloturva-asioiden muutoksenhakuelimet sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus ovat ratkaisukäytännössään katsoeet, että kunnallisen luottamustoimen hoitaminen on sairausvakuutuslakia sovellettaessa rinnastettava ansiotyöhön. Luottamustoimesta saatujen tulojen huomioon ottamisella saattaa olla joissakin tapauksissa vaikutusta siihen, kuinka kansalaiset osallistuvat yhteiskunnalliseen toimintaan. Tätä ei ole kuitenkaan pidetty riittävänä perusteena muuttaa lainsäädäntöä siten, ettei luottamustehtävistä saatu palkkio koskaan vaikuttaisi maksettaviin sosiaalietuuksiin. Sairausvakuutuksen työtulokäsitettä tullaan lähivuosina muuttamaan. Asiaa koskeva valmistelu on käynnistynyt. Valmistelutyön yhteydessä on luontevaa selvittää, voidaanko luottamustehtävistä saatava palkkio jättää pois niistä tuloista, jotka vaikuttavat äitiys- ja vanhempainrahaa alentavasti.

Helsingissä 17.10.2016

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila